

Over Tümör Markeri Olarak Ca 125

Dr. M. Ercüment CENGİZ, Dr. Coşkun AYDIN,
Dr. Hakan KOZİNOĞLU, Dr. Özgür DEREN

Bayındır Tıp Merkezi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Departmanı, ANKARA

- ✓ Over tümörlerinin erken tanısında bir tümör markeri olarak Ca-125 yaygın bir kullanım alanı bulmuştur. Ca-125 in bazı yayınlarda benign/malign ayırımında cutoff değeri 100, bazı yayınlarda ise 200 olarak belirlenmiştir. Ancak bu değerlerin çok üzerindeki değerlerde bile benign olgular gözlenmekte, üstelik erken evre olgularda ise çoğunlukla düşük değerler göstermektedir. Takdim edilen vakada overde yaklaşık 6 cm'lik multiloküler kistik bir yapı, douglasta mayi ve Ca-125 1100 IU/ml olarak bulundu, renkli döpplerde RI ve PI benign sınırlarda kaldı. Bu bulgular dışında klinik olarak başka bir tanı düşündürecek semptom ve bulgu belirlenemedi. Malign bir over tümörü için gerekli operasyona uygun ön hazırlıkların tümü yapılarak hasta opere edildi ve tüboovaryan apse abscess revealed during the operation. Preoperative assessment of the serum CA-125 values proved to be significant but not an absolutely reliable laboratory diagnostic parameter even it is very high in differentiation of malignant from benign pelvic masses in the female.

Anahtar Kelimeler: Over tümörü, marker, Ca-125

- ✓ Preoperative assessment of the serum CA-125 values have been used in the differentiation of malignant from benign pelvic masses. In most studies a minimal value of 100 IU/mL is accepted in the differentiation of malignant and benign masses. We present a case who has a unilateral, 6 cm multilocular cystic adnexal mass with a CA-125 value of 1100 IU/mL (Transvaginal Color Doppler) showed a normal blood flow characteristic (RI 0.67) with neovascularisation within the mass. A left sided tuba-ovarian abscess revealed during the operation. Preoperative assessment of the serum CA-125 values proved to be significant but not an absolutely reliable laboratory diagnostic parameter even it is very high in differentiation of malignant from benign pelvic masses in the female.

Key words: Ovarian tumor, marker. Ca-125

Günümüzde over kanserlerinin erken tanısında Ca 125, transvaginal (TV) sonografik skorlama ve TV renkli dopler sonografisi 3 farklı kriter olarak önemini korumaktadır. Bu üç kriterin varlığında over kanserlerinin erken tanısındaki spesifitenin %99'a ulaştığını ifade eden yayınlar varsa da, over tümörlerinin malignitelerinin erken belirlenmesi ve operasyon tipinin seçimindeki kuşkular ve yanılgılar sürmektedir⁽¹⁾. Bu üç kriter içinde en önemli parametrelerden biri olan Ca-125 kan değerleri klinik önemi sürdürmekle beraber, yalancı pozitif değerlerin yüksekliği konuyu tartışılır kılmaktadır. Sunduğumuz vaka konuyu

dramatik bir şekilde işlemektedir.

OLGU SUNUMU

27 yaşındaki kadın hasta, bekar, gravidada :0 ve herhangi bir kontraseptif metod kullanmamaktaydı. Bayındır Tıp Merkezi kadın doğum departmanına bir yıl önce bilateral kadran alt ağrısı ile ilk kez başvuran hastanın üçer aylık kontrollerinde belirli zamanlarda oluşan ve büyüklükleri kırk milimetreyi geçmeyen basit folikül kistleri saptandı. O dönemde yapılan transvaginal sonografi, Ca-125 değerleri ve TV dopler sonografik ölçümlerinde herhangi bir patolojik durumla karşılaşılmadı. İlk

kontrolden yaklaşık bir yıl sonra başka bir merkezde akut apandisit tanısı ile opere edilen hastayla appendektomi yapıldı ve laparotomi sırasında sol overinin yaklaşık 50x55 mm çaplarında benign karakterli olduğu rapor edildi. Bu operasyondan iki hafta sonra kontrol için kliniğimize başvuran hastaya yapılan (TV) sonografide sağ overin normal, douglasta bir miktar sıvı mevcut olup, sol overin ise 67x55 mm boyutlarında, kalın duvarlı, papiller oluşumlar gösteren, septalı, multiloküle ve yer yer hiperekojen yapıda olduğu gözlemlendi. Bu durum Sasone ve arkadaşlarının TV sonografik skorlamaları kriter alındığında 14 değerini aldı⁽²⁾.

Yaklaşık 9 ay önce kontrol amacıyla alınan Ca-125 kan değeri 20.47 U/ML olan hastanın bu muayene sonrasında da istenen ve iki değişik laboratuvarında iki ayrı yöntemle çalışılan Ca 125 kan değerleri 900 U/L ve 1125 U/ML şeklinde rapor edildi. Hastaya ATL Ultramak 9 ile 5 MHZ transducer kullanılarak yapılan TV renkli dopler sonografide RI 0.67 olarak bulundu. Hastanın CEA (karsino embinojenik anti-jen) 1.68 mg/ml (normal sınırlar; non-smoker: 0.0-4.6 ng/ml, smoker 3.5-10 ng/ml), Ca 15-3 12.8 U/ml (normal sınırlar 4.50-29.00 U/ml), hemoglobün 10.40 gm/dl, beyaz küre 8000/mm³, sedimentasyon 30 ve 60. dakikalarda 26-65 mm, gaita ve idrar analizleri normal, abdominal ultrasonografi, genel cerrahi ve gastroenteroloji konsültasyonları normal olarak değerlendirildi. Ailede herhangi bir kanser öyküsü yoktu. Bu bilgiler ışığında gerekli kolon temizliği ile operasyona alınan hastaya göbük altı orta hat kesi ile karna girilerek yapılan laparatomide sol overin 5x6 cm çapında kistik görünümüne olduğu ve pür apse ile dolu olduğu gözlemlendi. Douglas ve etrafında da yer yer minimal apse odak-

larına rastlandı. Sağ over normaldi. Çevre dokulara yapışık olan sol over ile tüm pelvisi dolduran apse drene edildi. Sol salpingooforektomi yapılan hastaya bir adet sump dren konularak operasyona son verildi. Postoperatif dönemde sorunu olmayan hastaya yedinci günde yapılan Ca-125 değeri 225 U/ml, onbeşinci günde yapılan Ca-125 değeri ise 102.99 U/ml şeklinde rapor edildi. Patoloji raporu seröz kist ve apse dokusu olarak rapor edildi.

TARTIŞMA

Günümüzde üzerindeki tartışmalar giderek yoğunlaşan over kanserlerinin erken tanısında ve kemoterapi ile tedavisi sırasında izlenmesinde en önemli kriterlerden birinin tümör markerleri monitorizasyonu olduğu bilinmektedir⁽³⁾. Bilinen tümör markerleri içinde over kanserlerinin erken tanısında en önemli marker Ca-125 tir. Bu antijen gold standart olarak tanınır⁽⁴⁾. Yükselmiş Ca 125 değerleri ile birlikte dikkatli öykü, fizik muayene, endovaginal ultrason, renkli dopler sonografi bulgularının birleştirilmesi over tümörlerinin erken tanısında önemli bir yer tutmaktadır.

Ca-125 200.000 KD'lik bir glycoprotein dir. Epitelyal over kanserleri için önemli bir tümör markeridir. Ancak spesifik değildir. Non müsinöz over kanserlerinin %80'inde normalden yüksek olarak bulunur. Ancak bununla beraber pankreas karsinomlarında %60 ve diğer solid tümörlerde de %20-25 oranına yüksek olarak bulunur. Bunlara ek olarak endometriozis, uterin leiomyoma, adenomyozis, erken gebelik ve pelvik inflamatuvar hastalıklar gibi benign olgularda da Ca-125 değerleri yüksek olarak bulunabilir⁽⁵⁾. Divertikülitis, siroz, intraabdominal karsinomatosis olgularında da spesifik olmasa bile tanıya yardımcı testler arasındadır⁽⁵⁾.

Ca-125 in normal cut off değeri 35 U/ML'tir. Genç kadınlarda 35 ila 200 U/ML tanımlanamayan zon olarak kabul edilebilir⁽⁶⁾. Ancak 200 U/ML nin üzerindeki değerler, özellikle epitelyal over kanserlerinde %80 oranında tanı koydurucu niteliktedir. Bir çalışmada 11 nonmüsinöz overin kanser saptanan vakaların hepsinde Ca-125 35 U/ml nin üzerinde, dokuz vaka da da 65 U/ml nin üzerinde bulunmuştur⁽⁷⁾. Bütün bu bilgilere rağmen pek çok çalışmada ise, Ca-125 in yalancı pozitif değerlerinin varlığı gösterilmiştir⁽⁸⁾. Bizim çalışmamızda da ovarian kistin büyüklüğü, duvar kalınlığı, septasyonu, multiloküle olması ve Ca-125 değerinin iki kez değişik metodlarla çalışılmasına rağmen, 900 U/ml nin üzerinde bulunması, TV renkli dopler sonucunda RI yüksekliğinin ön tanımla uyumlu olmamasına rağmen, vakaya bir over kanserine uygun tarzda preoperatif hazırlık yapmamıza yol açtı. Operasyon sonrasında ise, patoloji sonucunun seröz kist ve apse şekline rapor edilmesi, operasyon öncesindeki TV sonografik görünüm ve Ca-125 değeri ile uyumlu olmadığını gösterdi. Bu da bize Ca-125 değerlerinin over kanserlerinde yalancı pozitiflik olasılığını net bir şekilde bir kez daha ortaya koydu.

Özetle; Ca-125 in over kanserlerinde tanı konulmuş ve izlenmekte olan olgular da prognostik açıdan tartışılmaz bir değeri olmasına rağmen, erken tanıda yalancı pozitifliğin tanısal değerini azalttığı vurgulandı.

Geliş Tarihi: 20.01.1995

Yayına Kabul Tarihi: 27.03.1996

KAYNAKLAR

1. Deppe G, Malvia VK. Ovarian cancer. advances in management. Surg Clin North AM. 1991; 71:1023-1039.
2. Sassone AM, Timor-Tritch IE, Artinor A, Westhoffin C, et al. Transvaginal sonographic characterization of ovarian disease: evolution of a new scoring system to predict ovarian malignancy. Obstet Gynecol 1991; 78:70-3.
3. Schwartz PE, Chambers SK, Chambers JT et al. Circulating tumor markers in the monitoring of gynecologic malignancies. Cancer 1987; 60:353-6.
4. Bast RC Jr, Klug TJ, St. John E et al. A radio immunoassay markers in the monitoring antibody to monitor the course of epithelial ovarian cancer. N Engl J Med 1983; 309:883-5.
5. Schwartz PE. The role of tumor markers in the preoperative diagnosis of ovarian cysts. Clin Obstet Gynecol 1993; 36:384-7.
6. Li XE, Chen DX, Schwartz PE et al. A study of the monoclonal antibody OC 125 to diagnose malignant ovarian tumors. Gynecol Oncol 1989; 32:327-9.
7. Einhorn N, Bast RC Jr, Knapp RC et al. Preoperative evaluation of serum CA 125 levels in patients with primary epithelial ovarian cancer. Obstet Gynecol 1986; 67:414-7.
8. O'Brien TJ, Raymond LM, Bannon GA et al. New monoclonal antibodies identify the glycoprotein carrying the CA 125 epitope. Am J Obstet Gynecol 1991; 165:1857-60.

